

Jan Bakker: 'Botte maaikooien zorgen voor slechter maaibeeld én hogere kosten'

Slecht onderhoud van maaikooien kan een golfbaan op termijn duizenden euro's kosten. Versleten snijvlakken, roest door achtergebleven grasresten en verkeerd afgestelde messen leiden niet alleen tot een slechter maaibeeld, maar ook tot duur onderhoud of te snelle vervanging van onderdelen.

Jan Bakker (onderhoudsspecialist bij Heybroek) werkt al ruim veertig jaar met kooimaaiers. Zijn motto is: 'Met onderhoud gaan kooien jaren langer mee, maar dat vraagt wel discipline.'

Auteur: Jeroen Poldermans

'Jaren geleden belde een greenkeeper me in paniek op. Hij had de baan tijdens dauw gemaaid en het zag er aanvankelijk prima uit. Maar toen de dauw opdroogde, kwam er een gelige gloed over het veld. Dat krijg je dus als de messen niet goed geslepen zijn: dan ontstaan er rafels die uitdrogen en verkleuren.'
- Jan Bakker

‘Ik zeg altijd: trek maar eens aan een haar op je hoofd. Dat doet pijn. Zo werkt het bij gras ook.’

Het maaibeeld verraadt alles

Jan Bakker slijpt en reviseert inmiddels al zo'n dertig jaar maaikooien en maaiunits voor Heybroek. In die tijd heeft hij geleerd dat de conditie van een maaiunit op de golfbaan te herkennen is. 'Een greenkeeper ziet het meteen in het maaibeeld', vertelt hij. 'Ik zie het wanneer een unit in de werkplaats arriveert aan de ronde hoeken van het ondermes of aan de slijtage op het snijvlak van het rondsel.' Wanneer maaiunits bot of verkeerd afgesteld zijn, wordt het gras niet meer netjes afgesneden maar eerder afgescheurd. Dat veroorzaakt rafelige snijvlakken aan het blad en maakt de grasplant kwetsbaarder voor schimmels en andere ziektes. Tijdens het maaien komen soms zand en grond tussen de draaiende kooi en het ondermes terecht, waardoor de scherpe randen geleidelijk kunnen slijten. 'Op een gegeven moment worden die snijvlakken rond', zegt Jan. 'Daarmee kun je het gras niet maaien en moet de kooi opnieuw geslepen worden.'

Backlappen is een lapmiddel

Een bot mes heeft volgens Jan direct invloed op de groei van de grasplant. 'Ik zeg altijd: trek maar eens aan een haar op je hoofd. Dat doet pijn. Zo werkt het bij gras ook.' Als het gras door een bot mes wordt gemaaid, schrikt het en beïnvloedt dit de groei. Sommige greenkeepers proberen het probleem tijdelijk op te lossen met backlappen. Daarbij draait de maaikooi achteruit terwijl er slijppasta op de messen wordt aangebracht. De slijppasta komt tussen de draaiende snijcilinder en het ondermes terecht en schuurt de snijvlakken licht op. Door de achterslijphoek van de messen ontstaat er ruimte waarin de pasta kan blijven zitten, waardoor het contactvlak met het ondermes kleiner wordt en de snijranden tijdelijk weer iets scherper worden. Volgens Jan is dat hooguit een noodmaatregel. 'Backlappen is eigenlijk een lapmiddel', zegt hij. 'Je kunt er even mee vooruit, maar echt scherp wordt de kooi niet meer.'

Een papiertje als test

Bij een goed afgestelde maaikooi moeten het rondsel en het ondermes een lichte contactdruk hebben. 'Door dat flinterdunne contact

houden het ondermes en het rondsel zichzelf scherp', legt Jan uit. Om te controleren of een maaikooi goed is afgesteld, gebruikt hij een oldschool methode. 'Ik gebruik gewoon een papiertje', zegt hij. 'Als de kooi dat netjes afsnijdt over de hele breedte, dan weet ik dat het goed zit.' Hoewel er ook metalen voelermatjes bestaan, geeft hij de voorkeur aan papier. 'Zo'n voelermat is een dun stukje metaal. Als dat te strak staat, snijdt je dat meteen kapot. Met een papiertje werkt het net zo goed en is het goedkoper.'

Soms is het gras zelf het probleem

Toch ligt de oorzaak van een slecht maaibeeld niet altijd bij de machine. In zijn lange loopbaan maakte Jan ook situaties mee waarin de maaiunits technisch in orde waren, terwijl het maaibeeld tegenviel. 'Op een bepaalde golfbaan zag het gras er wat chaotisch uit', vertelt hij. 'Wij hadden de machine nagekeken, de kooien waren scherp en alles stond goed afgesteld. Daar lag het dus niet aan. Na onderzoek bleek de oorzaak in het gras zelf te zitten. Er stonden verschillende grassoorten door elkaar. Die reageren na het maaien net iets anders, waardoor je kleurverschil en een onrustig beeld krijgt. Dan moet de greenkeeper het grasbestand aanpakken, want daar kan ik met de machine niets meer aan veranderen.'

Vakmanschap vraagt om scherpste

Volgens Jan heeft de kwaliteit van de kooien te maken met liefde voor het vak, ervaring en discipline. Goed schoonmaken van de kooien is minstens zo belangrijk. 'Grasresten en sappen zijn funest voor kooien als ze lang stilstaan', zegt hij. Toch merkt Jan dat die zorg en toewijding tegenwoordig niet meer vanzelfsprekend zijn. 'Bij de nieuwe generatie ontbreekt soms de echte motivatie, want om dit vak goed te beheersen moet je zelf ook scherp zijn.'

‘De kwaliteit van de kooien heeft te maken met liefde voor het vak, ervaring en discipline.’

